

Milliyetçiliğin Amerika'daki Gelişimi

[Progress of Nationalism in the United States, 1892]

Edward Bellamy

Çeviren:

Deniz Akgüner*

* Akgüner, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Felsefe Bölümlerinde son sınıf öğrencisidir.

Türkiye Günlüğü, ISSN 1300-2767., Sayı: 88., Bahar 2007., Ankara., ss.96-102

Orijinal Metin İçin Bibliyografik Künye:

Bellamy, Edward, "Progress of Nationalism in the United States", *The North American Review*, Volume: 154, Issue: 427., June 1892., pp.742-753., Publisher: University of Northern Iowa Publication

Bibliyografya Künyesi:

- Bellamy, Edward, "Milliyetçiliğin Amerika'daki Gelişimi" ("Progress of Nationalism in the United States", 1892)., *Türkiye Günlüğü*, ISSN 1300-2767., Sayı: 88., Bahar 2007., Ankara., ss.96-102., Orijinal Metin İçin Bibliyografik Künye: Bellamy, Edward, "Progress of Nationalism in the United States", *The North American Review*, Volume: 154, Issue: 427., June 1892., pp.742-753., Publisher: University of Northern Iowa Publication

Türkiye Günlüğü

Matbû metni tarayarak dönüştüren: Timur Kumbar

Redaksiyon: Durmuş Hocaoğlu

Milliyetçiliğin Amerika'daki Gelişimi

Teknik anlamda, belirgin bir sosyal ve endüstriyel reform doktrini olarak Milliyetçilik ilk kez 1888'de, "Geriyeye Bakış"ta (Looking Backward) ortaya konan düzgün endüstriyel teşkilatlanmaya sempatiyle yaklaşan ve bu fikrin toplumun asıl temeli olarak uygulanabilirliğine inanan kişilerin oluşturduğu kulüplerde kullanılmıştır. Bu katı kapsamda Milliyetçilik, eşit sesler tarafından herkesin eşit faydası için seçilen ve gelişmiş milletlerde halihazırda politik düzenin kanunu sayılan popüler hükümet prensibinin ekonomik teşkilatlanmaya da yayılmasıdır. Böylece milletlerin kapital ve emeklerinin tamamı millileşecek, ve halklar tarafından, halkın seçtiği vekiller aracılığıyla, herkesin denk faydası için ve eşitlikçi bir endüstriyel hizmet kanunu altında idare edilecektir.

Orijinal Metin İçin Bibliyografik Künye:

Bellamy, Edward., "Progress of Nationalism in the United States"., *The North American Review*, Volume: 154, Issue: 427., June 1892., pp.742-753., Publisher: University of Northern Iowa Publication

Bu belirgin felsefe ve pozitif program kapsamında, milliyetçilik yeni büyüyen bir bitkidir. Ama bunu doğuran evrim sürecini hesaba katmadan, Milliyetçiliğin kaydeder popülaritesinin ve hızlı yayılışının nedenlerini anlamak, gelecekteki gelişiminin olasılıklarını hesaplamak imkansız olur.

Milletin toplu (kollektif) güçleri genel korumaya ve refah için kullanmak üzere teşkilatlanması düşüncesi başından beri bu teşkilatlanmanın halkın endüstriyel ve siyasi meselelerini de kapsamasını mantıken içinde barındırmıştır. Ancak demokratik düşünce yaygınlaşmadan önce, ayrıcalıklı sınıfların bu evrimi frenlemesi mümkün olmuştu ve dolayısıyla sayısız asırlar boyunca evrim engellenmiştir. Demokratik düşüncenin yaygınlaştığı andan itibaren ise kalabalığın açık çıkarlarının gözetilmesi ve millî ekonomik sistemin de siyasî sistem gibi demokratikleşmesi yalnızca kısa bir zaman meselesine dönüşmüştür.

Birleşik Devletler'deki milliyetçi hareket, eğer kölecilik meselesi araya girmeseydi, bu geç günü beklemek yerine, popüler hükümetin kurulmasının ve millî teşkilatlanmanın sadece ve tamamen insanların refahını

Edward Bellamy
(Çev. Deniz Akgüner*)

* Akgüner, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler ve Felsefe Bölümlerinde son sınıf öğrencisidir.

yükseltmek amacıyla var olduğunun kabul edilmesinin doğal sonucu olarak elli yıl önce ortaya çıkardı. Gerçekten de Milliyetçi hareketin genel anlamda elli yıl önce ortaya çıktığını söylemek daha doğru olur çünkü cismen değilse bile ruhen onun 40'lı yıllara uzandığını söyleyebiliriz. Amerika'nın o dönemde üzerinden geçen ve Brook Çiftliği Kolonisi'ne ve onlarca diğer kooperatifler gibi komünist deneylere giden olağanüstü sosyalist heyecan dalgasına âşinâ olmayanlar, Amerikan tarihinin en önemli ve en görsel bölümlerinden birini kaçırmışlardır. Ülkedeki en dirayetli kişilerden bazıları, ve sonradan ön plana çıkan diğer bazıları, bu girişimlerle ya doğrudan bağlantıydılar ya da sempati duyuyorlardı. Eğer kölecilik meselesi gündeme gelmeseydi Horace Greeley'nin kendini sosyalist bir tahrike adayacağı, onun mektupları ve erken dönem yazılarıyla tanışık olan kimse tarafından kuşkusuz sorgulanmayacaktır ve bu bakımdan Greeley geniş bir "güçlü ve samimi ruhlar" grubunun temsilcilerindendi.

Ama daha yakın ve daha iyi kalpli bir insan kardeşliği söylemlerinin gündeme gelip de ciddiye alınabilmesi için önce kölecilik sorunu çözülmeliydi. Dolayısıyla o dönem bu insancıl sempatzanlar, Milliyetçiliğin öncüleri, kölelik karşıtlığı hareketinin esir alan akımına kapılmışlardı. Daha sonraysa tarihin en büyüğü olarak nitelenmesi gereken savaş geldi. Bu büyüklük, katılımcı orduların ve savaşılan toprakların büyüklüğünden ziyade, düşmanları daha önce böylesi hiçbir savaşın yapmadığı kadar hızlı bir barışmaya sevk etmesinden ileri gelmektedir. Mücadeleden sonraki Kuzey-Güney bütünleşmesi insanlığın gelişim tarihindeki en büyük kayıttır. "Biz insanlarla değil sistemlerle savaşırız." Milliyetçi sloganının, başvurduğumuz millî ahlâk anlayışının üzerinde olmadığına en büyük delildir.

Ekonomik Milliyetçiliğe doğru evrim, sadece yarıda kesilmesinden kaynaklanan bir

sevkle, akımını geri kazandığında, savaşın gürültüsü yeni kesilmişti. Ama geçen zamanda sosyal koşullar büyük ölçüde kötüleşmiş ve bu da, artık kin ve tatsızlıklarla dolu hale gelen ekonomik tartışmalara yansımıştı. Savaşın önerdiği spekülâtif fırsatlar milyoneri ve gölgesini yaratmıştı – "serseri-yi". Varlık, lüks ve kibirin, yoksulluk, ihtiyaç ve muhtaçlığa olan, daha önce Amerika'da şahit olunmamış zıtlığı şimdi her tarafta demokratik ideali alaya alıp, cumhuriyete kahkahalarla gülüyordu.

1873 paniği, peşinden gelen yedi zor yıl-la beraber ülkede "şiddetli endüstriyel rahatsızlık" çağını doğurdu. Ardından emek ve sermaye arasındaki savaş başladı. Dönemin fenomenleri, bir taraftan sürekli artan sermaye birikimi ve iş alanlarının büyük tekel grupları tarafından ele geçirilmesi, diğer yandansa sendikalarda eşi görülmemiş emek kombinasyonları, sendika birlikleri ve "Emek Şövalyeleri" (the Knights of Labor) olmuştur. İki sınıf fenomen de, sermaye ve emek kombinasyonları, Ekonomik Milliyetçiliğe doğru olan evrimde eşit derecede önem taşımıştır. Emek Şövalyeleri'nin yükselişi, büyük sendikalar, Zanaatler Federasyonu ve tarım alanında Çiftçiler (Grangers), Hayvancılık Hâmileri (Sponsorları, Patrons of Husbandry), Çiftçi İttifakları ve diğer birçok organizasyon, işçileri daha önce hayal bile edilmemiş bir boyutta organize etmenin yararlarını sergilemekteydi. Diğer yandan sürekli büyüyerek devleşen fonlar ve odalar, kapital yönetiminin ogranizasyonun büyüklüğüne paralel derecede merkezileştirilmesinin geçerliliğini kanıtliyordu. İkisi de, bu geçiş sürecinde, daha kapsamlı bir birliğe doğru karanlıkta el yordamıyla yapılan hamlelerdi ve ortak amaçlar için güç birliği yapmanın şart olduğuna dair itiraflardı. Bu gelişmelerin doğal sonucu olan Milliyetçilik, *milletin aynı anda hem işveren hem çalışan haline gelmesi, emeğin ve kapitalin birbirinden ayrılamaz biçimde birleşmesi olmaktadır.*

Bahsi geçen dönemde millî fikrin, çarelerin aranması gereken mecra olduğuna dair, kısmen ve yetersiz de olsa, bilinçsiz ve kesin başvurular da mevcuttu. Mevcut para sisteminin zorbalığını ve yetersizliğini ortadan kaldırmanın tek yolunun parayı tamamen özel kişilerin kontrolünden ya da etkisinden çıkararak doğrudan millete yatırmak olduğunu savunan Yeşilsirt Hareketi (Greenback Movement), Milliyetçilik beklentisinin belirgin bir örneğidir. Aynı fikir, paranın temelini altın ya da gümüş standardı olarak almayı bırakıp, onu geniş biçimde milletin demirbaşlarına ve kendi hesabına dayandırma önerisinde de kendisini göstermektedir. Gerçekten de milliyetçiliğin, milleti tek dükkân sahibi yaparak ve vatandaşlarla olan bütün dağıtım ilişkilerini ara elemanları eleyip doğrudan hale getirerek, bireyler arasındaki alışverişi ortadan kaldıracığı ve böylelikle Yeşilsirtliler’i diğer bütün para türleri kadar yüzeysel kılacağı doğrudur. Yine de millî ideolojiye başvurma ruhu göz önüne alındığında, Yeşilsirtçilik güçlü derecede bir milliyetçilik duygusuyla dokunmuştur.

Aynı döneme atfedilen bir başka parçalı milliyetçilik eğilimi de Emek Şövalyeleri’nin yükselişiydi. Bu takdir edilecek kurumun, sendikalarda olmayan kendine has erdemi, organizasyonunun geniş insanî temelidir. Sloganı olan “bir kişiye verilen zarar herkesin meselesidir”, bütün sınıflara teşmil edildiği takdirde, en titiz milliyetçiler için dahi yeterince iyi olacak nitelikte idi. Emek Şövalyeleri de, Yeşilsirtçiler gibi millî fikre inandılar ve bu ülkedeki en tehlikeli özel tekel sınıfını gündeme alarak demiryollarının millileştirilmesini talep ettiler.

Bu dönemde milliyetçiliğe doğru birleşme eğiliminde olan akımları sayarken, zaman zaman bölgesel ve hattâ millî partiler olarak yükselen çeşitli anti-tekel gruplarına da değinilmelidir. Bu partilerden bir kısmı hayli radikal platformlardaydılar ve önlem

önerileri arasındaki baskın fikir, millete başvuru idi.

Nihâyet Henry George ajitasyonu geldi. Mr.George’un “Gelişim ve Yoksulluk” (Progress and Poverty) kitabının yarattığı olağanüstü etki, halkın endüstriyel kötülüklere karşı radikal çözümlere ne kadar hazır olduğunu şaşırtıcı bir göstergesiydi. Okuyucularına toprağın millileştirilmesinin, Mr.George’un orijinal önerisi olduğunu hatırlatmaya gerek duymuyorum.

Önceki değerlendirmeler belki de Amerikan tarihinde Milliyetçiliğin beslendiği köklerin ne kadar geriye gittiğini ve, milletimizin üzerine inşa olduğu popüler hükümet prensibimizle bir mantık bağı taşıdığını göstermekte yeterlidir.

“Geriye Bakış” gibi bir propaganda kitabı, herkesin ne düşündüğünü ve ne söylemek üzere olduğunu sezip bunları ifade ettiği oranda bir etki yaratır. Gerçekten de, görünüşteki paradoks şöyle savunulabilir: “bir kitap gereksiz olduğu oranda etkilidir”. Söz konusu kitabın belirgin hizmeti, Milliyetçiliğe doğru yönelen koşul ve güçlerin niyet ve rotalarını yorumlayarak, daha önceden bilinçsiz olan bu evrimi bundan böyle bilinçli hale getirmektir. Bu yorumu kabul eden milliyetçi, artık günün benzersiz ekonomik rahatsızlıklarında çarpışan güçlerin kaosunu değil, yoğunluk ve kombinasyon olarak giderek büyüyen deneylerle milletin ekonomik ve politik emeller için bütünleşmesinin tamamlanmasına doğru giden bir eğilimler akımını görmektedir. Bu şanlı ülkünün duru görüşünün doğurduğu inanç ve tezahürat duyguları, ve zamanın görünüşte tehlikeli ve çelişkili fenomenlerinin bu ülkeye ulaşmak için gerekli araçlar olduğu kanaati, Milliyetçinin ruh halini diğer reformcu gruplarından ayırır.

İlk Milliyetçi kulüp Boston’da “Geriye Bakış”ın okuyucuları tarafından düzenlendi. Neredeyse aynı anda, ülkenin diğer bö-

lümlelerinde başka kulüpler düzenlendi. Müteakip iki yılda aşağı yukarı yüz elli kulüp kaydedildi ki bu kayıt işi çok üstünkörü ilgilenen bir konuydu. Belki de daha önce Milliyetçilikten daha az idare gerektiren bir reform hareketi hiç olmamıştı. Hiçbir zaman kulüpler merkezi bir yönetim altında toplanmamış ve aralarında - olduysa bile - çok az karşılıklı organizasyon söz konusu olmuştur. Hangi toplulukta birkaç adam ve kadın, Milliyetçilerin düşüncelerini yayma arzusuna yönelik yeterince güçlü bir sempati hissettilerse, benzer niyetteki kuruluşlarla diledikleri oranda irtibata geçip kendi organizasyonlarını kurmuşlardır. Bu organizasyonlar çok büyük faydalar sağlamışlardır ve sağlamaktadırlar, ve Milliyetçiliği mayalandırmada da kaydedeğer sonuçlar elde etmişlerdir; ancak hiçbir zaman onları çoğaltmak ya da tek bir grup altında toplamak adına özel bir çaba sarfedilmemiştir. Bize sempati duyan her yüz kişiden birinin bile bir Milliyetçi kulübe üye olmadığını ve muhtemelen bütün millet tek bir Milliyetçi kulüp haline gelinceye kadar da olmayacağını düşünmekten kıvanç duyuyoruz.

Organize Milliyetçilerin geçtiğimiz dört yıldaki pratik işi, insanların önüne fikirlerini dersler, kitaplar ve düzenli yayınlar aracılığıyla sürmek suretiyle, şüphesiz ki çoğunlukla eğitimsel olmuştur. Kulüplerin merkezi organizasyonunun olmayışı, çok talihli bir şekilde, resmî ve genel bir kurumun varlığını engellemektedir. Bu tarz bir yayıma en yakın eğilim ilk önce Boston'da aylık çıkan "Milliyetçi" (*Nationalist*) idi. Bir buçuk yıl önce yerini haftalık olarak yayınlanan, Milliyetçiliğin prensiplerinin ve amaçlarının açığa çıkmasıyla hareketin haberlerine adanmış ve editörlüğünü şu an okuduğunuz yazarın yaptığı Yeni Millet (*The New Nation*) aldı.

Milliyetçi hareketin ortaya çıkmasından bu güne geçen kısa dönemde, açıkça tanımlanmış felsefesi ve olumlu amacıyla Milliyetçiliğin bu ülkedeki büyümesi olağan üstü bir

ivme kazanmıştır. Bu ivmeyi büyük ölçüde Milliyetçi edebiyat ve çalışmalara bağlamak olanaksızsa da, bir an için bile büyüme-yi tamamen Milliyetçi propagandanın sonucu olarak îma etme niyetinde olmadık. Bütün bu makale boyunca, söz konusu hareketin uzun süredir işlemde olan, Milliyetçilik ile henüz kesinlikle tamamen birleşmemiş, ancak aynı kaçınılmaz sonuca doğru bilinçli ya da bilinçsizce çalışan güçlerin eseri olduğunda ısrar edilmiştir.

Endüstri meselesinde, sosyal ve etik sorumluluk veya etik ruh ve merkez yönündeki, yakın zamanda gerçekleşen büyük ahlâkî uyanışa işaret etmekten fazlasını yapmak elbette gereksizdir. Daha dün minber bu türden konularda dilsizdi; dilsizdi çünkü dinleyicileri sağırdı. Şimdi, her pazar ülkenin her yerinde binlerce din adamı gücünün güçsüze bağlanarak sosyal sorunların anahtarı haline gelmesini öğütleyerek sosyal görev, milletlerin ve insanlığın dayanışması hakkında vaaz vermektedir. Bu, Milliyetçilik ruhunun ta kendisidir. Bu temayı etkin biçimde işlemek, din adamlarını popüler başarıya götüren pasaport ve kilise doldurmanın sırrı olmuştur. Başından beri Milliyetçiliğin en ziyade ümit vaad eden yönlerinden biri, din adamlarının büyük bir bölümünün ona katılımda gösterdiği şevk olmuştur. Bu da Milliyetçiliğin, *Hristiyanlığın endüstriyel organizasyona uygulanışından başka birşey olmadığı* iddiasını doğrumuştur ki bu hakikaten böyledir. Bunu öyle açık hale getirmek istiyoruz ki bundan böyle Hristiyanlar ya İsa'yı terk etmek ya da bizimle gelmek zorunda kalacaklardır.

Milliyetçilik önerileri bakımından ekonomik tartışmalar akımındaki yeni değişimin de ahlâkî uyanış kadar üzerinde durulmuştur. Çok yakın zamana kadar bu ülke sosyolojik meselelerde Avrupa'nın bilgi ve pratiğinin yirmi beş yıl arkasındaydı. Grevler gibi tuhaf şeylerin olabileceğini gerçekten de 1873'te öğrenmiştik; ama belirtileri kendini

gösterse de, “endüstrinin büyük sosyal sorunu” gibi birşeyin olduğundan kamunun, ya da, bilgeliğin Adam Smith’le birlikte öldüğünü düşünen eski moda ekonomistlerin haberi yoktu. Hatırlayın ki çok yakın bir geçmişe kadar “sosyal kötülük” sözünden özellikle ve sadece tek bir ayıba atıfta bulunulduğu anlaşılıyordu. Amerika’da alkol ve tütün tüketiminde ölçsüzlük dışında başka dikkate değer bir sosyal kötülüğün olamayacağı sanılıyordu. Avrupa’nın bitkin monarşilerinin kurumlarını dönemden döneme, medeniyetlerin gelişimine ayak uydurmak için düzeltmek zorunda kalabilecekleri beklenirken, biz General Washington ve Bay Jefferson’ın meselelerimizi tüm zamanlar için düzenlediğinin ve zenci köleliği probleminin çözüm bekleyen son konu olduğunun huzurlu inancı içindeydik. Ve şu da gözlemlenmelidir ki, bu büyük vatanseverler, popüler öz yönetimi kurarak bize nihâi bir prensip vermişlerdir; ancak şimdi bu prensibi etkin kılmak için ekonomik ve siyasi bir metod zorunlu hale gelmiştir.

Daha düne kadar insanlarımızın sosyal meseleler hakkındaki genel eğilimi olan yumuşakhuyululuk şimdi nerededir? Ekonomik tartışmalar ve radikal sosyal çözüm önerileri ülkenin dikkatini çekmekte ve ciddi tartışmalara ağırlıkla mevzu bahis olmaktadır. Düzenli yayınlarımızda ekonomik makalelere öncelik verilmektedir ve benzer konular tamamen edebi dergilerde romanları ve aşk maceralarını bile işgal etmektedir. Gerçekten de şimdilerde sosyolojik motifli romanlar edebiyatta moda olmuştur ve başarılı bir aşk öyküsü yazabilmek için politik ekonomi üzerine bir ders almak gereklilik arz etmeye başlamıştır.

Milliyetçiliğin sosyal büyümesinin göstergesi, artan ekonomik tartışmalardan ziyade, yakın zamana kadar aramızda fazla duyulmamış yeni ve insancıl politik ekonomi okullarının takipçileri tarafından bu büyümeye verilen önemdir. Son birkaç yıla kadar,

eski politik ekonomi okulu, Avrupa’da çoktandır itibar yitirmeye başlamış olmasına karşın, Amerika’da tartışılmaz bir üstünlüğe sahipti. Bugün yeni okul, sosyalistik yönemi ve sempatileriyle neredeyse bütün genç ve yükselen politik ekonomi profesörlerinin ait olduğu okuldur. Emeği bir “meta” olarak değerlendiren bir eğitmenin bugün çağın gerisinde kalmış bir okul olmakla övünmeyen her kurumda konumu tehlikeye girer. Milliyetçiliğin büyümesine karşın hala bu tür bir kaç geri kalmış okul da bulunmaktadır.

Milliyetçiliğin herkesin menfaati için bütün özel işletmeleri kamulaştırmakla ilgili tam programını aslında ciddi sayıda ekonomist ya da önde gelen yazarlar savunmaktadır. Ağırlıklı olarak genel sorunun ayrıntılarını tartışır, ama çözüm önerilerinde daima devlet ya da millî iş idaresine önem vermeye özen gösterirler. Şimdi telgraf, telefon, demiryolu, bölgesel transit hatları, su tesisatı, belediye ışıkları gibi “doğal tekeller” adı verilen konularda genç politik ekonomi okullarının ve ekonomi yazarlarının devlet idaresini tercih ettiğini söylemek muhtemelen çok iddialı bir ifade olmayacaktır. Bu okullar Doğal Tekelleri, şartların rekabeti ortadan kaldırdığı işler olarak ayırt etmektedirler. Vakıfların ve sendikaların gelişimine bağlı olarak, tabîî tekel olmayan sektörler de hızla sun’î olarak aynı rekabeti ortadan kaldırma etkisini doğuracak şekilde dönüştürülmektedirler. Eğer “tabîî tekel” okulunun iktisatçıları bağlı oldukları yöntemin mantığını izlerlerse, sun’î tekelleşmenin farkı ortadan kaldırdığı oranda tam Milliyetçilere dönüşürler. Ruh ve eğilimlerinin şimdiden olduğu gibi, kendilerinin de yakın zamanda bizimle tamamen birlikte olacaklarına şüphem yoktur.

Milliyetçiliğe yönelen ahlaki duygu ve bilimsel düşünce hareketlerinin yakın zamandaki hızlı yükselişi hakkında daha söylenebilecek çok şey var, ama yerimin sınırlarını beni siyaset ve yasama alanında Milliyet-

çiliğin kesin bir doktrin olarak ortaya çıkmasından sonraki dört yıl içerisinde nelerin başarıldığına değerlendirilmesine geçmeye zorluyor.

Milliyetçilerin ilk etaptaki önerileri iki maddedir. Bir: Eyaletler arası ve ürün ya da hizmet olarak birden fazla eyaletin mensuplarının çıkarını ilgilendiren işlerin millileştirilmesi. İki: Tamamen bölgesel ilişkilerle cereyan eden işlerin eyalet yönetimine ya da belediyelere bırakılması. İlk maddeye dair son iki yıl içinde Milliyetçilerin ilk etaptaki emellerine yeminle bağlı bir üçüncü millî siyasi partinin yükselişi en dikkate değer fenomendir. Halkın Partisi (People's Party), Cincinnati'de 22 Şubat 1891'de kurulmuştur ve St. Louis 19 Mayıs 1892'de beyaz ve renkli, Batı ve Doğu olmak üzere Büyük Çiftçi İttifakları'nı, Emek Şövalyeleri'ni ve diğer zanaat organizasyonlarını temsil eden bir birlik tarafından onaylanmış ve desteklenmiştir. St. Louis'te toplanan ve Halkın Partisinin başkan adaylarının belirlenip bu müttefik gruplar tarafından desteklediği platformda, para arzının millileşmesi, mevduat ve kambiyo amaçlı posta yolu tasarruf bankaları aracılığıyla bankaların millileşmesi, telgraf, telefon ve demiryollarının millî mülkiyet ve işletmesini talep eder ve tabii kaynaklarla beraber toprağı milletin mirası olarak deklare eder.

Hatırlayınız ki bu platform halihazırda birkaç eyalet seçimi gerçekleştirmiş organizasyonlara ait milyonlarca seçmenin inanç ve kararlılıklarını dile getirmektedir. Ve şimdi birleşmiş bu gruplar, rakiplerine bakarsanız dört beş, kendi beklentilerine göreyse bunun iki üç katı sayıdaki eyaletin Başkanlık seçimlerini kazanabilirler. Milliyetçiliğin önümüzdeki altı ay içindeki muhtemel büyümesini tahmin ederseniz, takdir edersiniz ki söz konusu dönemde bu platformun talepleri ve argümanları Güney ve Batı'daki birçok çiftçi gazetesi tarafından haftalık olarak ifade edilecek ve tekrarlanacak, ayrıca

alaylar dolusu konuşmacı tarafından kulaklara çalınacaktır. Şu da eklenmelidir ki, Batı'daki çiftçi gazetelerinin yaklaşık yarısı St. Louis platformunu sadece desteklemekle kalmayıp ayrıca her fırsatta son noktası Endüstriyel Cumhuriyet olan bütün Millî planın benimsenmesinin sadece bir zaman meselesi olduğunu bildirmektedirler. "Milliyetçilik mi dediniz?" der St. Louis toplantıları sırasında kuvvetli bir çiftçi: "Missisipi'nin batısında hepimiz Milliyetçiyiz."

Bu üçüncü partinin yükselişini takip ederken, "Geriye Bakış"ın en kalabalık ve heyecanlı olarak Missisipi Ötesi Eyaletler'de, yani şimdi Halkçı partinin temel kaleleri olan yeni kabul edilmiş eyalet ve bölgelerde karşılandığını not etmek ilginç olabilir. Büyük buğday eyaletlerinde artan ekonomik sıkıntının, radikal bir endüstriyel çözüme böyle hazır bulunmayla kuşkusuz büyük ilişkisi vardı, ama halkın cesur ve maceraperest huyuyla olan ilişkisi belki daha da büyüktü. Endüstriyi yeni hatlar üzerinde tekrar inşa etme önerisinin, vahşi tabiatın ve çölden bir kuşaklık ömür içinde dev eyaletler yontmayı başarmış bir öncüler ırkının nefesini kesebilecek hiçbir yanı yoktu.

Bölgesel işlerin belediyeleştirilmesi konusunda Milliyetçilik için ne yapıldığından bahsetmek adına kendime az yer bıraktım. Boston ve çevresindeki Milliyetçiler 1889'da belediyelerin kendi gaz ya da elektrik ışıklandırma sistemlerini işletmelerine izin veren bir tasarının yasamadan geçmesi için dilekçe dolaştırdılar. Tasarı 1889-1890 Yasama Kurulunda, Meclisi geçmesine karşın Senatoya takılarak reddedildi. Milliyetçiler ertesi sene 13,000 isimli dilekçelerle kavgalarına devam ettiler. Sendika organizasyonları ve popüler duygularla desteklenen Milliyetçilerin 35 Milyon dolarlık bir sermayeyi temsil eden elektrik ve gaz şirketleriyle karşılaştığı sert bir mücadelenin sonunda tasarı yasa haline geldi.

Bu tarihten önce, kamu aydınlatması, Büyük Britanya ve Avrupa'da uzun zamandır tabii hale gelmiş olmasına karşın, Amerika'da neredeyse bilinmeyen bir konuydu ki bu da Amerika'nın kendi patentli fikri olan popüler hükümetin pratik uygulamalarında monarşik ve aristokratik devletlerin ne kadar anlaşılmasız derecede gerisinde kaldığının çarpıcı bir örneğidir.

Belediye Işıklandırması Tasarısı'nın 1891'de Massachusetts Yasama Kurulu'ndan geçişine kadar, Amerika'da kamu aydınlatmasını deneyen kasaba sayısı bir düzineden az idi ve çok az insanın bu tederübeden haberi vardı. O zamandan günümüze geçen bir yılda, sadece Massachusetts'te ve bir o kadar da Ohio'da olmak üzere on altı kasaba ve şehir kamu aydınlatması projelerine yönelik adımlar atmışlardır. Kuzeyin geri kalan bölgelerinde de bir hayli belediye ayrı örneği izlemektedir.

Eğer Milliyetçiler sadece insanları gazmetreden kurtaran yolu göstermiş olsalardı bile bu Amerikan halkının desteğini hak eden bir hareket olurdu, ama onlar bunu yaparak daha fazlasını başardılar – insanları belediyeler aracılığıyla kendi kendilerine yardım etme düşüncesine sevk ettiler.

Kâr ve zarar meselelerinde Amerikan vatandaşı akılsız değildir. Ona bir iş önerisinin A, B C'sini verirseniz genel olarak alfabeyi tamamlamasına güvenebilirsiniz. Kamu aydınlatma hizmetinin tüketiciye yüzde 30 ila 50'lik bir tasarruf sağladığına tecrübe ve gösteri yollarıyla ikna ederseniz, kafasını kaşıyıp aynı kuralın neden su işlerine ve transit sistemlere uygulanmadığını sorgulamaya başlayacaktır.

Bu tür görevleri doğrudan üstlenmek yerine, sadece mümkün olan en yüksek kârı hedefleyen özel şirketlere devretmekle, şehirler ve kasabalar kendilerini gereksiz bir vergiye mâruz bırakıyorlar, ki bu yük, sanki ışıklandırma, su arzı ve transitten daha kamusal bir amaç olabilirmiş gibi, bir çok zaman ismen kamu hizmeti diye geçen vergiler adına toplanan meblağdan da yüksek bir sayıya tekabül eder. Nerede bir özel şirket topluma hizmet ederek bir kâr sağlıyorsa, orada kendisi için hiç kâr almayan halk aynı işi çok daha ucuza yapabilir. Bütün biz Milliyetçilerin yapmak istediği, insanları toplu (kolektif) çıkarları doğrultusunda da kişisel çıkarlarını takipte gösterdikleri kurnazlıkla düşünmeye sevk edebilmektir. Bu alışkanlık kurduğunda, Milliyetçilik kaçınılmaz hale gelir. □